

KIIRTÖS

Pilisszentlászlói Hírmondó

Önkormányzati támogatásban nem részesülő cenzúramentes havilap

1050 éve született I. István királyunk

A 2025 esztendőnk akár jubileumi évünk is lehetne, hiszen a korabeli írások szerint, az államalapítónk Krisztus születését követő 975. esztendejében született Esztergomban.

Mint azt már az elemi iskolákban is tanultuk Édesapja az Árpád-házi családból származó Gejza. Édesanyja az Erdélyből való Sarolta. Gejza – Géza halálát követően, fia Vajk, aki keresztségben az István nevet kapta, amely görögből származik és jelentése dicsőséggel övezett lépett. Születésekor a hét törzsünk birodalmát sok veszély fenyegette.

Istvánnak előbb saját pogány rokonainak ellenállását kellett letörnie. Legjobban a somogyi fejedelem Koppány fenyegette, aki az akkori ősi jogra való hivatkozással, mely szerint a család legidősebb férfia öröklí a fejedelmi trónt, jogot formált a hatalomra. Ezen igényét a fejedelmi trónra Saroltával, Géza özvegyével és István édesanyjával történő házasságával akarta megerősíteni.

Ennek érdekében minden elégedetlent

összegyűjtött és Esztergomhoz vonult. Óriási fölényben volt. A fiatal uralkodónak alig sikerült elszöknie. Átkelt a Dunán és a Garam partján táborát építette. Segítséget az akkori Szlovák hatalmasságok Pazman (Pázmány) és Hont saját jól felfegyverzett csapataikkal nyújtottak. Átkeltek a Dunán és Koppány csapatait Veszprémig üldözve, döntő győzelmet arattak. Koppány vereséget szenvedett, foglyul ejtették és igen kegyetlen módon testét felnégyelve

megölték.

I. Istvánnak azután még el kellett hárítania a cseh és Lengyel király támadásait. Ezekben a harcokban igen nagy segítségére volt Pazman (később magyarosítva Pázmány) és Hont, akiket megerősített birtokaikban.

Uralkodása alatt elterjedt és megerősödött a kereszténység. A régi Nagy Morva Birodalom tapasztalatai alapján az ország irányításában sok reformot vezetett be. 1000. december 25. II.

Szilveszter pápától megszerezte a királyi koronát. I. István király alapítója volt a soknemzetiségű államnak. Feleségül Gizellát a Bajor fejedelem lányát vette el, akivel elterjesztette a kereszténységet.

Pázmány és Hont

A leendő király I. István fejedelmi székhelyén, Nyitrán tartózkodott, ahol megismerkedett, mikor megismerkedett a szlovák Pazman és Hont főispánokkal. Mindkettőjüknek már akkoriban jelentős birtokaik voltak. Mikor Koppány elleni harcban a fejedelemnek katonai segítséget nyújtottak, I. István őket további terjedelmes birtokokkal ajándékozta meg. Némelyek belőlük áttegyedtek a jelenlegi Magyarországra. Az utódok általában elmagyarosodtak, de öntudatukat a középkor végéig megőrizték.

Hogyan jött létre a magyar elnevezés?

Anonymus krónikája- a forrást írásba foglalta – előadja, hogy Ungvár, amely a jelenlegi Kárpát-Ukrajnában található, melyet bevettek az ural-altáji törzsek lett elnevezve Ebben a krónikában a nagy műveltségű névtelen jegyzője II. Béla Királyi udvarának, azt írja, hogy a nagy lakoma után, ami következett: „negyedik napn Álmos fejedelem összehívta a tanácsot, esküt vett tőlük és még életében fiát, Árpádot fejedelemmé megválasztatta.” További krónika előadja: „Árpád, Ung név alapján, amelyet minden harcra így nevezett Hungaria (Hungaria) fejedelemnévé lett megválasztva. Ez az elnevezés az egész világon a mai napig használatos”. Egyéb források alapján az elnevezés a hét törzs egyikéből, Onugur-Ongriból származik.

I. István és korának eseményei

- I. István 975. Esztergomban született.
- Már ötévesen édesapjával, Gézával együtt Bajor hittérítők megkeresztelték.

- 995-ben házasságot kötött a Bajor fejedelem lányával Gizellával, aki Magyarországra felfegyverzett lovagokkal érkezett. Azok, Pázmány és Hont csapataival segítették diadalra I. Istvánt a pogány Koppány katonasága felett.

- I. István, mint nagyfejedelem 997. jutott hatalomhoz. A következő évben zajlott le a döntő ütközet Koppány fejedelemmel.

- 1020-ban I. István a nyitrai fejedelemséget fiának, Imre hercegnek adományozta.

- 1031-ben I. István a bajorokkal békeszerződést kötött, ezzel közöttük befejeződtek a hosszú évekig tartó csatározások és Magyarországon békésebb idők következtek.

- 1031-ben a király fia Imre meghalt (vadászat közben leesett a lóról) I. István Nyitrára saját rokonát, Vazult nevezte ki.

- I. István király 1038. augusztus 15. halt meg. A székesfehérvári bazilikában temették el.

- 1083 – ban , mint Magyarország első királyát szentté avatták.

Harc Koppánnyal

(A Képes krónika szerint)

„Koppány vérfertőzéssel házasságra akart lépni Szent István király édesanyjával, Szent Istvánt megölni és a fejedelemségét hatalmába keríteni. Koppány somogyi fejedelem volt. Szent István tehát összehívta a nemességet és Szent Márton közbenjárását kérve, fohászkodva könyörgött Isten irgalmasságáért. Azután összegyűjtötte a katonaságot és elébe ment az ellenségnek. Előtte a Garam folyónál karddal felöveztek és ott Hont és Pázmány szlovák főurakat testőröknek kinevezte. A csata elkezdődött, mindkét oldalon kitartóan küzdöttek, de hála Isten kegyelmének István dicsőséges diadalt aratott Isten irgalmasságáért”.

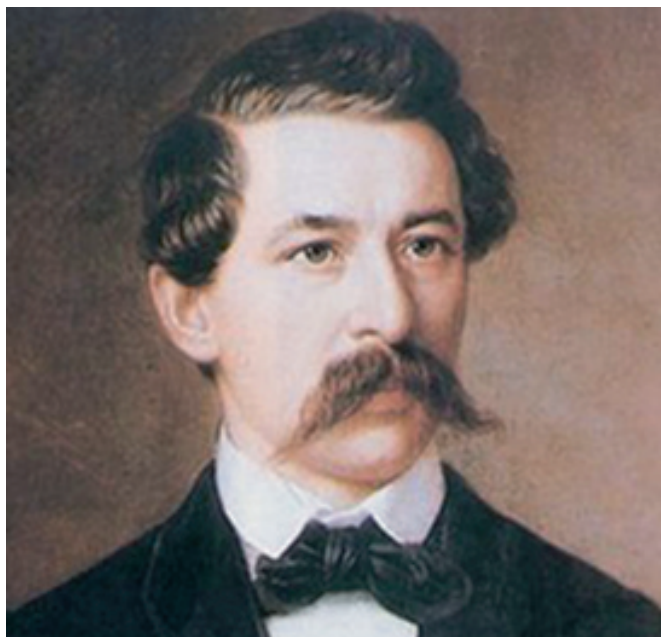
Emlékezetes szavak

I. István erkölcsi intelmei fiához, Imre királyfihoz: „Az egy nyelvű és egy erkölcsű királyság gyenge és törékeny”.

Részlet, az Uralkodóink egy évezreden át c. 2010. megjelent könyvből.

F R

Csapongás

Aki azt állítja, hogy 12 nyelven beszél, az próbálja meg lefordítani a Toldi első sorát bármelyikre: „Ösztövr kútágas, hórihorgas gémmel...” Arany Hamlett fordítása jobb lett mint az eredeti angol volt. A „Családi kör” olyan mint egy

zsánerfestmény. Van sok „mély” mondanivalója. Tanulsága. Falusi bája. Családi idillje. Néprajzi információi. A Patricumban és Erdélyben nyílt kandalló volt, ami óriási fényt adott az íráshoz (olvasáshoz), de alig fűtött: „a tüzelő fénye oly hivogatólag süt ki a sövényre”... Az világítja meg gömbölyű arcukat.” A gyenge fűtés miatt az egész család tuberkulózisos volt. Ráadásul a földön aludtak: „a földre hintik a zizegő szalmát...” Pedig az édesapám „hétszilvafás” nemes volt, de földművesként dolgozott. Éjjel tűz nélkül aludtak: „... a tűz sem világít.” A sok gyerekből csak a legnagyobb: Sára és a legkisebb János élte meg a felnőtt kort. Rengeteg állat szerepel a versben: bogarak, békák, tehén, borjú, macska, kutya, nyúl, tücsök. Én kettőből ismertek magamra: „Csapong a denevér az ereszt sodorván, rikoltoz a bagoly csonka, régi tornyán.”

Hála a Trubniknak kedvemre rikoltozhatok és csapkodhatok benne. Eddig meg sem dobáltak érte.

Losonci Miklós

FOLKLÓR FESZTIVÁL A Bánki tónál

Július 27-én, vasárnap, mint nézők vettünk részt a 29. Nógrádi Folklór Fesztiválon a Bánki tónál. Már 11-kor indultunk a Fő térről, szép számmal. Az elmúlt évben is megcsodálhattuk a fellépő együtteseket, ezért öröm volt számunkra, hogy ismét elmehettünk.

Ahogy a csodás kilátással megáldott tóparton elfogyasztottuk ebédeinket, megérkezett az előrejelzésben megígért zápor is, majdnem bőrig áztunk, de ez nem is lett volna baj, hanem a műsort az esőtől való félelmükben a rendezők a vészhelyzetre felállított nagysátorba helyezték. Így az egyik élmény, hogy a lelátóról nézhetjük a nagyszínpadon a műsort, elmaradt, helyette a sátorban voltunk összezsúfolva.

Azonban az élmény, amit a fellépők műsora adott, most sem maradt el! Jó volt látni, hallani a sok fiatal táncost, énekest, az arcukon az átélés örömét.

Az a csodálatos élmény töltött el, hogy van folytatása annak, amire az idősebb generációk sok energiát fektettek! Hallhattuk a - teljesség igénye nélkül - a vanyarci, rudabányácskai, erdőkürti, sámsonházai énekkarokat, két népdalénekes különlegesen szép, csengő éneklését, tánc- és

hagyományőrző csoportokat Püspökatvanról, Répáshutáról, Kiskörösről és a helyi óvodásokat. Nem említettem még a fantasztikusan játszó

együtteseket: a Tücsök zenekart Salgótarjánból - ők indították a műsort, majd a Csibaj Bandát Acsáról, akiket már a csővári zenélés során megismerhettünk. Nehéz volt ülve hallgatni azt a fergeteges zenélést, amit a zenekarok produkáltak!!! Micsoda magas rezgések a megélt öröm során! Mindenkinek ezt kívánom! Talán jövőre már mi is ott éneklünk, zenélünk!

Hálásak vagyunk a Magyarországi Szlovákok Szövetsége Közhasznú Alapítványnak az útiköltségre kapott 150 ezer forintos támogatásért!

Elsík Vilmosné Margit

HÍREK A KÖZSÉGHÁZÁBÓL

Pilisszentlászló Község Képviselő-testülete 2025. július 3-án 17 órai kezdettel nyílt ülést tartott.

Jelen lévő képviselők: Tóth Attila polgármester, Bernát Imre, Dombai Erika, Kiss Mónika, Petkó Gábor és Vanyák Imre képviselők. Dr. Illés György alpolgármester nem volt jelen az ülésen.

Hivatalból dr. Bartha Enikő volt jelen.

Tóth Attila polgármester miután köszöntötte a jelenlévőket, megnyitotta az ülést.. A Képviselő testület egyhangúlag elfogadta a napirendi pontokat.

1. Napirendi pontként Tóth Attila polgármester ismertette vis maior helyzetet a Vadrózsa

utcának a Rózsahegy utcáról nyíló szakaszáról.

A pályázati összeg 2.661.018 Ft. ehhez jön még a 105 ÖNRÉSZ, AMI 295,669 Ft. Polgármester előadta, hogy 100 m méteres útszakaszra adták be a pályázatot. A továbbiakban bővebb tájékoztatást adott, mely szerint, ha helyreállítják az utat a vis maiorból, lehet készíteni terelő bordákat, erre már van műszaki tartalmuk és árajánlatuk is. A témától elkanyarodva, előadta, hogy a száguldozó autók miatt a Honvéd utcában fekvő rendőroket helyeznek el.

Javaslatot a Képviselő testület egyhangúlag elfogadta.

2. Napirendi pontként a szociális tűzifa támogatás helyi szabályairól szóló önkormányzati rendelet elfogadásáról szolt.

Tóth Attila polgármester előadta, hogy 33 erdei köbméter tűzifát nyert az önkormányzat 880.000 Ft. értékben, erre még rájön 200 000 Ft értékben a fának a kiszállítása, Minden évben sokan jelentkeznek a tűzifa pályázatra. Mindig téma, hogy módosítsák-e a rendeletet, mert ezzel tudják szűkíteni, vagy tágítani a jogosultak körét, amin érdemes elgondolkodni az a jövedelemhatárnak a beiktatása, viszont erre vonatkozóan nem rendelkeznek statisztikai adatokkal. A szociális rendeletük gyógyszer-támogatása lehet egy

kiindulási alap, de jobbat nem tud mondani. A sok hozzászólás közül a „legokosabb, legcélratoróbb zseniális kérdés, vagy tán inkább javaslat?

Dankovics István részéről: meglehetne-e kérdezni az Erdészettől, hogy az is vehet-e kedvezményes áron fát, aki nem tartozik ebbe a körbe? Ő nyugdíjas. Ki tartozik ebbe a körbe? Életkor kell? Itt mindenki tűzifával fűt.

Tóth Attila polgármester tömondatban megválaszolta: 70 év feletti nyugdíjasok indulhatnak a pályázaton. Továbbiakban igen érthetően részletesen ismertette az ezzel kapcsolatos témakört.

3. Előterjesztés a Versenyképes Járások Programban való részvételről.

Tóth Attila polgármester: ismertette az előterjesztést, mely szerint beadásra kerül a pályázat, az egészségfejlesztési csomag 250 millió forint értékben. Ehhez most a kozurciumi megállapodást kell jóváhagynia minden testületnek. Pilisszentlászló nem befizetője a versenyképes programnak, hanem hasznélvezője, mert a szentendrei rendelőintézet fejlődni fog, illetve itt helyben lesz egy bárki számára elérhetősége infibrillátor. További kérdés hozzászólás nem lévén szavazásra bocsátja a határozati javaslatot. Szavazás után megállapítja hogy a , hogy a Képviselő-testület 6 igen szavazattal a következő határozatot hozza:

Pilisszentlászló Község Önkormányzat Képviselő-testület úgy dönt, hogy

1. **Megerősíti szándékát a Versenyképes Járások Programhoz való csatlakozáshoz.,**
2. **elfogadja a határozat mellékletét képező konzorciumi megállapodást,**
3. **felhatalmazza a Polgármestert a konzorciumi megállapodás aláírására.**

4. Előterjesztés gyógyszer-támogatás méltányosságából történő engedélyezéséről

Előadó: Tóth Attila polgármester

Erről a napirendi pontról „magasabb szempontokból” külön jegyzőkönyv készült.

Egyebek

Tóth Attila polgármester A folyamatban lévő építkezéssel kapcsolatban elmondta, hogy a június harmincadikai határidő letelt, azonban az épület továbbra sincs kész. Az irányító hatósággal és az ügyvezető igazgatóval is felvette a kapcsolatot. Lényegre törően elmondta, hogy a szerződés 15% meghiúsulási kötbért tartalmaz, ami azt jelenti, hogy ha most az épületnek a műszaki állapota-műszaki szakértők szerint - körülbelül kilencven százalékon van, Akkor ez a tizenöt százalék lefedi egymást, mivel az önkormányzat 15 százalékkal tartozik a cégnek és a cég is tartozik százalékkal az önkormányzatnak. Tehát az elképzelés az, hogy ezt a status gouót a megfelelő fővállalkozóval, azt mondják, hogy nem tartozik senki senkinek. A lényeg az, hogy le van egyszerűsítve arra, hogy nem tartozik senki senkinek, nincsen benne per, és holnap utántól indulhat a másik típusú folyamat..... Mondanivalóját korrektül azzal fejezte be, hogy a komolyabb ütemű előrehaladás, amit szerettek volna, az nem történt meg. Az irányító hatósággal folytatott egyeztetés után meglátják, hogy merre haladjanak tovább.

A lényegretörő ismertetést követően Kiss Mónika képviselő, megkérdezte, hogy most folyamatosan dolgoznak?

Tóth Attila polgármester: ismertette, hogy nem dolgoznak folyamatosan. A gépészek végeztek, tehát ők levonultak. A villanyszerelők tegnap még nem, de ma már dolgoznak.

Petkó Gábor a csempeburkolat leválásával kapcsolatban előadta, hogy szerinte az a probléma, hogy egy olyan vízzáró réteget raktak fölé, ami nem kötött meg, rossz volt az idő és a réteg egyik fele fönn van a falon, a másik fele meg lejön és ez szétszakad.

További okos, vagy kevésbé okos kérdések a 14 oldalas testületi ülés öt napirendi pontjából nyolc oldalon. Számos jogos kérdés, és korrekt frappáns válaszok.

Bölcs mondások Tibor atya gyűjteményéből

Ha a feltételek megengednek, az emberek inkább hajlanak a tisztességre.

THOMAS JEFFERSON

Az a hit, ami az igazsággal ütközve elpárolog, nem érdemli meg a ragaszkodásunkat.

ARTHUR C. CLARKE

Nem a tudásban van a boldogság, hanem a tudás megszerzésében.

EDGAR ALLAN POE

A legutóbbi elemzések azt mutatják, hogy Isten azok oldalán áll, akiknek sok pénzük és nagy hadseregük van.

JEAN ANOUILH

Az embereket nem azért szeretjük, amit ők tehetnek értünk, hanem azért, amit mi tehetünk értük.

LEV TOLSZTOJ

Mindig tud adni, akinek a szíve szeretettel van tele. A szeretethez nem kell erszény.

SZENT ÁGOSTON

A gondolkodás a lehető legkeményebb munka.

Valószínűleg az a magyarázata, hogy olyan kevesen foglalkozunk vele.

HENRY FORD

Sorsunk nálunk nagyobb hatalmak kezében van, de jellemünk a magunkéban.

KERESZTÚRI DEZSŐ

Igaz, hogy mindig van egy kis örültség a szeretetben, de az is igaz, hogy mindig van egy kis igazság az örültségben.

FRIEDRICH NIETZSCHE

A feleség olyan rejtett hibák összessége, amelyek a házasság előtt elkerülték a figyelmedet.

JAMES STEWART

Na még egyet:

Király se lennék ott, hol nem vagyok szabad.

Egy járőrözés apropói!

A Pilisszentlászlói polgárőrök 2025. július 22-i járőrözését a falunkban érdemesnek tarjuk

megosztani. A járőrözés alkalmával egyesületünk tagjai most is a vándortábor biztonságára ügyeltek. A táborozók az Alföldről-Kiskunhalasról érkezettek, s Visegrád irányába veszik majd tovább az útjukat. A táborozók egyik nevelője örült, hogy arra jártak polgárőreink.

A Pilisszentlászlói polgárőrök 2025. július 22-i járőrözését a falunkban érdemesnek tarjuk megosztani. A járőrözés alkalmával egyesületünk tagjai most is a vándortábor biztonságára ügyeltek. A táborozók az Alföldről-Kiskunhalasról érkezettek, s Visegrád irányába veszik majd tovább az útjukat. A táborozók egyik nevelője örült, hogy arra jártak polgárőreink. Az Erdőalja utcában egy gazda nélküli kutya sétált. Ez lehet, hogy a

gazdának büszkeség, de tiltott a kutyasétáltatás ilyen formája. A gazdátlan kutya az erdei vadállományra veszélyt jelent, ezért ha vadással találkozik véget ér a földi léte. A gépjárművezetők egy része továbbra is biztonsági öv használata nélkül közlekednek. A legcsúnyább esetet egy anyuka produkálta, aki az első ülésen a nagyobb gyermeke ölébe ültette a kisebb fiút, s nem voltak a gyerekek bekötve. Ehhez nincs mit hozzátennünk. Összességében nyugodt csendes délelőtti életét élte szép kis falunk. Július 30-án ismét figyeltünk a vándortáborozókra a Kis Rigó Vendéglő alatti szentendrei úton, ahol az átkelésüket segítettük, melyet szintén köszönettel fogadtak.

Pilisszentlászló, 2025. július 30.

Pilisszentlászlói Polgárőr és
Önkéntes Tűzoltó Egyesület

Mihics József elnök

60 ÉVE TÖRTÉNT

Árvíz a Szentendrei szigeten - Korabeli filmhíradó- részlet *A Duna Komáromtól Mohácsig*

1965-ben hat hullámban érkezett és három hónapig tartott az áradás a Dunán. Budapesten június 18-án tetőzött a víz 845 centiméterrel. A korabeli híradó ugyanazokat a veszélyzónákat mutatja be, amelyet ma is fenyeget az ár. Komárom, Esztergom, a Szentendrei – sziget, Tahitótfalu, Pócsmegyer, Surány, Horány, Szigetmonostor, Leányfalu, Szentendre, a Római-part, a Hajógyári – sziget, a Margitsziget és így tovább, egészen Mohácsig.

A fent jelzett árvíz miatt a Szentendrei-szigeten elvetett gabonát, számos helyen nem tudták kombájnokkal learatni, ezért a hagyományos módon kézi erővel kellett elvégezni az aratást.

...A már említett 1965-ös dunai árvíz által kombájnokkal az átázott talaj miatt a szentendrei szigeten lévő Tahitótfalun sem tudtak aratni. Községünkben egész családok brigádok, mentek hagyományos módon learatni a kint maradt gabonát. Az aratási munkáknál férfiak, asszonyok lányok, legénykék egyaránt részt vettek. Pilisszentlászlóról teherkocsi platóján vitték a jelentkezőket, akiknek a kétheti ételt, ami leginkább szalonnából, szárazkolbászból, sonkából állott magukkal kellett vinniük.

Ezen kívül a kaszákat, a hozzávaló, üllőket, kaszaverő kalapácsokat, gabonaterelő vesszőket, gereblyéket, villákat és az éjszakai alváshoz szükséges takarókat szintén magunkkal kellett vinniük.

Történelmi regényt lehetne írni ezekről a valóságban megtörtént eseményekről. Igyekszem tehát csak a lényegét, de minden lényegest leírni.

Az aratás előtti napokban megjelentek a verbuváló agitátorok. Egy hold learatásért, amelyhez a terület lekasználása, a lekaszált gabona kézi összegyűjtése és kévékbe kötözése azok szakszerű összerakása 13 kévés keresztekben, és a terület gereblyézése az így összegyűlt gabona villával keresztekhez való hordása.

Egy adott földterületből a különböző brigádok, családok vezetőinek az agronómus munkavezető négyszögölővel kimérte a learatni kívánt földterület nagyságát. Az aratás teljesítményben volt kialakulva, amely szerint egy hold a fent leírt módon való learatott gabonáért 150 kg. szemes takarmányt ígértek a Szakszövetkezet kortesei, mikor községünkben az aratókat toborozták.

Az első vita tárgyát a hold területének nagysága képezte. Mi szentlászóiak általában az egy hold területe alatt a magyar holdat értettük, ami 1 200 négyszögölnek felelt meg. Az agronómus mikor egy hold learatandó területhez 1600 négyszögölt mért ki, János bácsi megszólalt.

- Agronómus elvtárs úr, négyszázzal többet mért!

- Aztán miért, János bátyám szerint negyvenszer - negyven négyszögöl az, mennyi?

- „Aztat” én nem tudom, de hogy nem ezerkettőszáz, az biztos. Nos az agronómus elvtárs, akinek szüleihez még a két háború közötti időben községünkben is jártak aratási meg egyéb mezei munkákra jól ismerte János bácsit, meg csoportunkból több idősebb férfit, asszonyt is, ezért gyorsan reagált.

- János bátyám biztos a magyar holdra gondol!

- Ejnye Matyej (az agronómus neve Máté volt, de idegességébe magyarul nem jutott eszébe, ezért szlovák megfelelőjét Mátyus - Matyej mondta) a keserves rézangyalodat hát nem a szigeti magyaroknál vagyunk? Hogy jönne rátok olyan árvíz, hogy csak az a kakas látszódna ott a templomtornyotokon!

- Lódított kezével a református templom irányába.

Agronómus elvtárs tréfának vette és velünk együtt nevetett. Aztán elszámolási egységként az ezerhatszáz négyszögöles területet, azaz 5760 m² kellett learatnunk 150 kg. gabonáért. Kimondani is sok.

A következő vita tárgyát, de ez már közöttünk zajlott az képezte, hogy melyik csoport, milyen területet kap. A holdankénti szemestakarmány átlag jutaléknak számított. Tehát nem a learatott gabona cséplési hozadéka után kaptunk részt, hanem a holdankénti 150 kg. szemes takarmány a learatott területre vonatkozott.

Így természetesen mindenki a ritka termésű gabonátáblákat akarta learatni, kevesebb munkával lényegesen többet lehetett elvégezni. A sűrű termésű, vagy szél által ledöntött terület egyik csoportnak sem kellett.

A csoportok között sokszor komoly viták veszekedések alakultak. A végén azonban minden alkalommal sikerült megegyeznünk. Mindenkinek jutott a jóból és a rosszabbikból is.

Az ebédet az akkori Vöröskő étteremből Csörgő bácsi hordta lovas kocsival. Egy hordó sört is hozott minden ebédhez, amit szénsav nem lévén pumpa segítségével mért ki. Azonban a nagy melegben az üdítőnek szánt ital szinte felforrósodott.

Ebédkor árnyékos helyet kerestünk, ahol a nagy kánikula miatt étkezés után pihentünk egy-két órácskát. A férfiak kihasználva ezt az időt, kaszaikat kalapálták.

Késő estig dolgoztunk, mire a traktor által vontatott pótkocsival szálláshelyünkre érkeztünk, már sötétedni kezdett.

Az iskola egyik tantermében a szó legszorosabb értelmezése szerint a padlón, vastagon szétszórt szalmán aludtunk. Esténként mikor még jó meleg volt, a magunkkal hozott pokrócot a szalmára terítve másik takaró híján takaratlanul, hajnal felé mikor hűvösödni kezdett, pokrócunk alá bújva a csupasz szalmán aludtunk.

Nos ezt az alvást sem élvezhettük sokáig, mert mire virradni kezdett már szedelőzködni kellett. Tisztálkodási lehetőségnek ennyi embernek az ereszcsonna alatti benzines hordó szolgált, melynek a tetejét kalapácsokkal lefeszítettük.

Az Iskola utcájának a vége a Duna partjához vezetett. Talán két – három percnyi gyaloglással, ezért mint fiatal legénykék tisztálkodni inkább oda jártunk. Az árvízvédelmi töltés olyan meredek volt, hogy csak fenekünkön csúszva tudtunk leérni, az akkor már régi medrében folydogáló Dunához. Visszafelé egymást tolvá, avagy húzva négykézláb

tudtunk az utca szintjére kerülni. Vödreink voltak, így az asszonyok, idősebb férfiak a szomszéd házak ásott kútjaikból próbálkoztak egy-két vödör vizet kérni. Helyenként, még egy kancsó borral is megkínálták őket.

Előfordult sajnos, olyan is hogy a kaput nyitó aratóinkra ráengedték kutyájukat. Természetesen voltak olyanok is, akik beengedték az asszonyokat udvarukba, sőt még saját lavórjukat is kölcsönadták. Ugyanakkor akadtak olyanok is, akik bezárták előlünk a kaput.

Így járt András is, aki néhány sorstársával egy-két fröccsre betért a közeli „Kuckó” kocsmába, amelyet a kocsmáros neve után Szekeres kocsmának is neveztek. A fáradt, naptól meggyötört testeknek az elfogyasztott néhány fröccs megtette hatását.

Szálláshelyre indulván a kuckóból Andrásnak eszébe jutott, hogy jó lenne kérnie valamelyik útba eső házból egy vödörnyi vizet a tisztálkodásra. Az egyik ház kapuját megkopogtatva illedelmesen beköszöntött, majd elmondta kérését. A ház ura a köszönést nem fogadván a kérést meg sem várva, udvarából besétált a házba.

András felháborodásában a kaput rugdalván, szórni kezdte áldásait a ház összes népére beleértve azok felmenőit és az összes szigeti magyart is.

Nos erre a gazda Andrásra kezdte uszítani a kutyáit.

Igen bizony történtek velünk ilyen, és hasonló estek is, abban a községben, amelynek gabonáját igyekeztünk verejtékező homlokunkkal emberfeletti módon a múlt századi cselédsorsnál is rosszabb életvitelek között a napi 14 órás emberfeletti munkáért, a megmentett értékhez képest, elenyésző fizetségért igyekeztünk megmenteni.

Tájékoztatásul még annyit, hogy egy holdnyi területű gabonából kicsépeltek akár 3 000 kg. szemes takarmányt, de a legrosszabb termést adó táblákból is kijött a 2 000 kg. Nekünk, akik elvégeztük a munka dandárját, az általuk megállapított jutalékunk 150 kg. volt holdanként ennek mindössze 5-8%. Tehát mi, akik megmentettük ezt az óriási termést, még a tizedét sem kaptuk meg jutalékként!

A fenti eseményeket igazolván, az emlékezetemben lévő személyek közül az emberfeletti munkát

végző személyeknek nevét csoportok illetve családok szerint az alábbiakban leírom:

Dombai Béla erdei munkás.

Benkovics János lakatos

Berta József kovács

Ők hárman alkottak egy csoport közösséget.

Benkovics János és Berta József Izbégről nősült Pilisszentlászlóra. Dombai Béla bácsi, akit sokévi katonáskodás és az azt követő hadifogság megkeményített, alacsony növése ellenére a legkeményebb munkavégzés közben is humorizált.

Dombai János ács

Dombai Jánosné erdei munkás.

Dombai Pál ipari tanuló

Házaspár 17 éves asztalos ipari tanuló gyermekkel, mint család végezte az aratás nehéz munkáját.

Csernyik András bányász

Kunyik János erdei fogathajtó

Id. Galda Gusztáv erdei munkás

Ifj. Galda Gusztáv gépkocsivezető

Petkó János építőipari munkás

Hornyák László építőipari munkás

Necsnyik Ferenc építőipari munkás.

Ők egy csoportban dolgoztak, a legnagyobb területet ez a csoport aratta. Életerős kemény munkában edzett férfiak voltak. Az egy főre jutó átlag eredményben viszont nem ők voltak a legjobbak.

Elsík László erdei munkás

Elsík Lászlóné erdei munkás.

Középkorú házaspár az elvállalt terület learatását kettesben végezték.

Dombai Lajos erdei munkás

Dombai Lajosné erdei munkás

Dombai Jenő ipari tanuló.

Házaspár fiatal géplakatos ipari iskolás gyermekkel küzdöttek.

Id. Hornyák József bányász, volt megbízott tanácselnök.

Ifj. Hornyák József ipari tanuló.

Katonaviselt és hosszú hadifogságot szenvedett, majd megözvegyült édesapa esztergályos ipari tanuló fiával kettesben vette ki részét az aratás kemény munkájában.

Id. Hupek László bányamester

Ifj. Hupek László ipari tanuló.

Hupek Béla ipari tanuló.

Édesapa szabadságát kivéve a banyaművelési feladatot helyettesére bízván a tizenhat éves géplakatos tanuló Béla és az erősebb tizenhét éves kovács ipari tanuló fiával végezte az elvállalt terület learatását.

Id. Franyó Rudolf bányász

Franyó Ferencné építőipari dolgozó.

Ifj. Franyó Rudolf kőműves ipari tanuló.

Franyó Mihály kőfaragó

A háborút megjárt idős édesapa, háromgyermekes férjezett lányával és tizenhat éves kőműves inas fiával küzdött a család éves gabonaszükségletének reményében.

Idősebb fia Mihály a délelőtti műszakja után járt ki felváltani a kaszálásban belefáradt idős édesapját.

Necsnyík Ferencné Ilonka, úgy emlékszem a nővéremmel együtt szintén részt vett az aratásban.

Hatvan év távlatából e fentiek maradtak meg, az akkor belevésett emlékezetemben.

Amennyiben valakit kihagytam azoktól, illetve az utódoktól, ezen soraim erejével is elnézést kérek.

A fenti névsor közül az eltelt 60 év alatt sokan elhaláloztak, most már csak néhányan élünk közülük, akik most már egy pohár ital mellett az idő távlatából talán csak derűvel emlékezünk a kegyetlen napokra.

Ezzel kapcsolatban óhatatlanul felötlik bennem legnagyobb szerűbb szlovák ajkú, magyar költőnk Aleksander Petrovic (majd 18 éves korától) Petőfi Sándor Huszadik század költői verséből való idézet:

„Nagy mulatság, férfimunka volt”.

A teljes, korrekt írásom érdekében folytatom a szintén korrekt befejezéssel:

Az aratás végén a Szakszövetkezet ígért szavát betartva minden csoportnak megadta a learatott gabona után járó illetményt. Cséplés után zsákokkal hónunk alatt mentünk Tahitótfalura, ahol a learatott gabona függvényében kérhettünk búzát, rozst vagy árpát.

Járandóságunkat nevünkkel jelölt zsákokba raktuk, amit a Szakszövetkezet, mindenkinek, Pilisszentlászlóra díjtalanul házhoz szállított.

Nem voltunk háborús hősök, de a learatott terület környékére emlékkövet, vagy a szállást adó iskola falára kis emléktáblát nevek nélkül, de szülőfalunkat Pilisszentlászlót megemlítve „Örök emlékezet okául” megérdemelnénk.

Az aratás befejezése után, hogy az egy „hónapos vakációm ne vesszen kárba”, édesapámmal és bátyámmal elmentem az erdőbe követ hasítani.

„VOLTAK IDŐK VOLTAK, DE HÁLA ISTENNEK ELMÚLTAK”

F R

Ursula

A szó medvét jelent (ursus a latinban medve). Nem veszélyeztetett, hanem veszélyeztető faj. Az Uraltól keletre az USA – ban, Kanadában, Alaszkában minden a medvéké. Akárcsak Erdély magyarlakta megyéiben. Aki túrázik, favágó vagy földműves az vessen magára, de a falvakba, sőt a városokba is bejárnak. 2025 első felében az

spanyol nőt egy olasz motorost és egy székelty ölték meg a medvék, a sebesülések is borzalmasak. Az okok: etetés, szelfizés és a vadászatuk tilalma. A túlszaporodott medvék éhesek. Az erdők nem tízezer, hanem egy-kétezer medvét tudnának jóllakítani Erdélyben.

Losonci Miklós

Elnyűhetetlen

Ilyenek voltak a kenderből készült nadrágok és készült ingek. 60 éve én is csináltattam ilyeneket a falusi szabóval, mert a pamutfarmerek olyan foszlósak voltak, mint a fonott kalács. Miután Lee mester kendernadrágjait az eldobandó pamutra cserélték. Ma minden ember minden ruhája műanyagból készül, ami százszor lassabban bomlik le a kendernél, lennél. Aztán tele lesz a föld, a víz és an levegő is mikropasztik porral, utódainknak Amely a légzéssel, evéssel, ivással eljuthat a szervezetünk legtávolabbi zugába is.

Ráadásul a műanyagok rák keltőek. Akárcsak a korom, kátrány. Ellentétben a növényi porokkal. A liszt pora nem ártalmas és a fák pora sem. A molnárok, ácsok, műbútor és épületasztalosok sosem betegednek meg ezektől. A kövek pora szilikózist okozhat. A műanyagoké talán rákot, de a len és kender spóra veszélytelen, mint a papíré is, mert ezek növényi eredetű természetes anyagok. A tőkéseket csak a profit érdekli. Az emberek élete nem.

Losonci Miklós mérnök-tanár

A polgárórség megkerülhetetlen tényező a közbiztonság területén

Ezt az általános üzenetet fogalmazták meg a XXX. Országos Polgárőr Nap szónokai július 5-én, Abádszalókon. A polgárórség ünnepén az ország minden tájáról több mint 2500 polgárőr látogatott el a Tisza-tó mellé, hogy közösen ünnepeljék a szervezetet, saját önkéntes munkájukat. A rendezvény adott alkalmat arra, hogy az országos rendőrfőkapitány öt személyautót, az agrárminiszter pedig egy lovat – szimbolizálva a másik hatot is – adjon át az Országos Polgárőr Szövetségnek. A Tisza-tó melletti településen már reggeltől gyülekeztek a polgárőrök, a távoli megyékből érkezők már hajnalban útra keltek, hogy biztosan odaérjenek az ünnepségre. Sokan kondérral, alapanyagokkal felszerelve érkeztek, és tájegységükre jellemző ételeket készítettek, amellyel azután beneveztek a főzőversenyre is. Az ünnepségen megjelent Nagy István agrárminiszter, Rétvári Bence, a Belügyminisztérium parlamenti államtitkára, Horváth László, kábítószer-kereskedelem felszámolásáért felelős kormánybiztos, Balogh János rendőr altábornagy, országos rendőrfőkapitány, dr. Góra Zoltán tűzoltó altábornagy, országos katasztrófavédelmi főigazgató, Tóth Tamás büntetés-végrehajtási altábornagy, a büntetés-végrehajtás országos parancsnoka, Seres József rendőr dandártábornok, az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság

általános főigazgató-helyettese, Hatala József, a Nemzeti Bünnegelőzési Tanács elnöke, Bobák Tibor, a Magyar Posta biztonságiközpont vezetője, Fazekas Gábor, a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés elnöke, és Harakály Bence, a Miniszterelnöki Kabinet képviselője, valamint a társ- és együttműködő szervezetek képviselői. A 2025-ös polgárőrnapi díszvendég egyesülete a rőszkei volt, és érkeztek külföldi vendégek is: székelyföldi polgárőr vezetők, illetve Zetelaka polgármestere, valamint az angliai Gloucestershire polgárőr parancsnoka. A rendezvényt hagyományosan a Himnusz hangjai indították, a dalt a Magyar Rendőrség Zenekara adta elő. A szónokok sorát Balogh Gyula polgármester nyitotta, aki a házigaazda Abádszalók nevében köszöntötte az ország minden tájáról érkezett polgárőröket, és örömet fejezte ki, hogy a város adhat helyet a rendezvénynek. A polgármester beszélt a Tisza-tóról, annak gazdasági funkcióiról. Túrós András, az Országos Polgárőr Szövetség elnöke még köszöntője előtt átadta Góra Zoltán tűzoltó altábornagynak, országos katasztrófavédelmi főigazgatónak az OPSZ küldöttgyűlése által korábban odaítélt tiszteletbeli polgárőr címről szóló dokumentumot, valamint az ahhoz tartozó tagsági igazolványt. Ezt követő beszédében a szövetség elnöke úgy fogalmazott,

ünnepelni gyűltek össze a polgárőrök, és felmerül a kérdés, hogy van-e mit ünnepelni. Túrós András meg is válaszolta saját kérdését: a polgárőrség sikerei kézzelfoghatóak, hasznosak, hatékonyak, bizonyos esetekben a polgárőrök tevékenysége nélkülözhetetlen. Az OPSZ elnöke néhány adattal illusztrálta a szervezete tevékenységét, mint mondta, az elmúlt esztendőben tízmillió szolgálati órát teljesítettek a polgárőrök, alaposan kivették a részüket a határvédelemből a szerb-magyar szakaszon, számos rendezvény sikeréhez járultak hozzá azzal, hogy biztosították azt, komoly eredményeket értek el a tavalyi központi feladat, az illegális hulladéklerakók felderítése során, ott voltak szeptemberben a dunai árvíznél. Mindezek mellett részt vettek a közterületi jogsértések megelőzésében, bizonyítottak a lovasszolgálatok során, és állatvédelmi tevékenységük sem elhanyagolható. „Ezeket a sikereket a társadalom minden csoportja elismeri és nagyra értékeli, mert ezek a sikerek nem öncélúak, hanem a biztonságot szolgálják” – fogalmazott Túrós András. Az OPSZ elnöke a sikerek között kiemelkedő fontosságúnak nevezte, hogy többéves munka és lobbitevékenység eredményeként július elsejétől a polgárőröknek nem kell cégautóadót fizetniük, ez pedig éves szinten körülbelül háromszáz millió forintos megtakarítást jelent. A 2025 második felévére eső cégautóadót, vagyis az eltörlésével megmaradt pénzt a szövetség elosztja az egyesületek között. A polgárőrség értékes szervezet, mondta Túrós András, egyik nagy értéke a folyamatos megújulás, az, hogy képes reagálni a társadalmi hiányosságokra, rugalmasan igazodik a változásokhoz. „Ezt a társadalmi felelősségvállalást meg kell őrizni, hiszen ezt kívánja a polgárőr becsület!” – hangsúlyozta az OPSZ első embere.

Hozzátette, a jelenlegi kül- és belpolitikai helyzet soha nem volt még ennyire fontos a polgárőrség egysége, mint manapság. A 2025-ös országos polgárőrnapi rendezvényen a rendészeti szervek a legmagasabb szinten képviseltetik magukat, így nem túlzás ezt a napot a rendészeti szolidaritás napjának nevezni, zárta szavait Túrós András. Balogh János rendőr altábornagy, országos rendőrfőkapitány köszöntőjében kijelentette, a polgárőrség gyakorlatilag megalakulása óta együtt dolgozik a rendőrséggel, a két szervezet együtt

munkálkodik Magyarország biztonságaért, és az, hogy az ország előkelő helyet foglal el a biztonságossági ranglistán, közös eredmény. A tábornok fontosnak nevezte, hogy akik tesznek a biztonságért, azok szívből, meggyőződésből tevékenykedjenek. Az országos rendőrfőkapitány mindezek után felsorolta azokat a területeket, amelyeknél az utóbbi időben kimagasló eredmények születtek, így például a drogreprevenációs harcot, mint mondta, az egészségpályás letámadás rövid időn belül látványos eredményeket hozott több ezer büntetőeljárás indult, sok száz kilogrammnyi kábítószer nem jutott el a piacra, és körülbelül hétszázötven kereskedőt kaptak el. Komoly fellépés indult a kiberbűnözés ellen is, az online csalások megelőzése érdekében hozott intézkedésekkel sikerült elérni, hogy több száz millió forint maradjon az eredeti tulajdonosok bankszámláján. Balogh János a rendezvényen – meglepetésre – öt személygépkocsit is átadott a polgárőrségnek, megkönnyítendő a munkát. Az autókat Túrós András elnök vette át.

Tisztelet, hála és köszönet minden polgárőrnek – kezdte ünnepi beszédét Horváth László, kábítószer-kereskedelem felszámolásáért felelős kormánybiztos. Mint fogalmazott, minden ember alapvetően törekszik a biztonságra, nemcsak a saját biztonságára, hanem a családjá, a környezete biztonságára is. Egyén és közösség biztonsága nem elválasztható egymástól, egyik sem létezhet a másik nélkül. A biztonságért tenni kell, az odafigyelést, gondoskodást igényel, mondta a kormánybiztos. Ezt a biztonságot fenyegeti korunk pestise, a drog, illetve az ahhoz kapcsolódó bűnözés. Horváth László emlékeztetett arra, mikor a kormány meghirdette zéró toleranciás fellépését a kábítószer, a kábítószer-terjesztés ellen, a polgárőrség az elsők között csatlakozott a kezdeményezéshez. Rétvári Bence, a Belügyminisztérium parlamenti államtitkára, miniszterhelyettes előljáróban úgy fogalmazott: az, ha valaki polgárőrnek áll, meghatározza egész további életét, ez egy életforma, ami üdítően eltér a mai pénz- és profitközpontú világnézettől, hiszen a polgárőrök saját erőforrásukat, idejüket fordítják mások megsegítésére. A kormány igyekszik hozzájárulni, hogy a polgárőrök gördülékenyen

tudják végezni a munkájukat, ehhez egy hozzájárulást jelent a gépjárműadó eltörlése, emellett körülbelül kétszáz millió forintos többlettámogatást biztosít a kormány a polgárőrségnek. Az államtitkár – utalva az országos rendőrfőkapitány korábbi szavaira – kijelentette, a rendőrség és a polgárőrség együttműködése azt eredményezte, hogy felére csökkent a bűncselekmények száma, nőtt az elfogott elkövetők száma. Rétvári Bence elmondta, jövőre 372 milliárd forinttal nő a közbiztonságra fordítható összeg. „A növekvő források azt a célt

szolgálják, hogy azt a biztonságot, amit elértünk, ami nem ajándék, amit nem csak úgy a lottón nyertünk, hanem nagyon sok ember nagyon kemény munkája, azt megőrizzük. Mert ez kell ahhoz, hogy mindenki a saját jövőjét biztonságban itthon tudja tervezni” – fogalmazott a miniszterhelyettes.

Nagy István agrárminiszter szintén a polgárőrségnek az ország biztonságának biztosításában játszott szerepét emelte ki köszöntője elején. Mint hangsúlyozta, a polgárőrök ott vannak a legkisebb településen is, és a nyugalmat nyújtják az embereknek, ez a nyugalom pedig megfizethetetlen. Munkájukkal a közösséget szolgálják, ami nagydolog. „Csak azok képesek erre, akik különösen jó emberek. Mert ki kell vívniuk saját közösségük, saját településük lakóinak bizalmát. ... Ha valaki jár egy településen, önökbe mindig belebotlik. Nekünk, vidéken élőknek, az agráriumban élőknek különösen fontos, hogy ott vannak a mezőn is, ott vannak a folyókon is, ott vannak mindenütt, ahol szükséges. Igazán jó emberek. Köszönjük ezt a szolgálatot” – folytatta a tárcavezető. Az Agrárminisztérium és az Országos

Polgárőr Szövetség az ünnepségen újította meg a hat évvel ezelőtt kötött stratégiai partnerségi megállapodást, amelyet konkrét cselekvési tervvel is kiegészítettek. A terv lényege az ország természeti kincseinek, állat- és növényvilágának védelme mellett a kuvasz fajmentő

mintaprogramhoz hasonlóan a „NEMZETI KINCSÜNK A MAGYAR LÓ” az OPSZ és az Agrárminisztérium közös mintaprogramja, amellyel a polgárőrség csatlakozik a magyar őshonos lófajták népszerűsítéséhez, teljesítményvizsgálatához. Ennek keretében hét

magyar lovat helyeznek ki az OPSZ Lovas Tagozat polgárőreihez. A dokumentum aláírását követően jelképesen átadták a Szilvásvárad Állami Ménesgazdaság egy lipicai lovát. A fogadalomtételt követően Rétvári Bence államtitkár és Túrós András, az OPSZ elnöke elismeréseket adott át. Az ünnepséget követően a szórakozás vette át a főszerepet. forrás: OPSZ

Pilisszentlászlói Polgárőr- és Önkéntes Tűzoltó Egyesületet Mihics József elnök, Mihics Krisztián polgárőr és Gyetvai Szabina pártolótag képviselték. Mihics József elnök Dr. Túrós András ny. r. altábornagy OPSZ elnöktől és Rétvári Bence Belügyminisztérium politikai államtitkártól OPSZ elnöki dicséret elismerést vehetett át, illetve születésnapja alkalmából egy pezsgővel köszöntötték.

Fotó: Mihics Krisztián

Pilisszentlászlói Polgárőr- és Tűzoltó Egyesület

Cséplés

Ahhoz, hogy az igen nagy, lehet mondani a nyári kánikulában keserves munkával learatott búzából, kenyeret tudjanak sütni nagyanyáink, a betakarítás után következett a cséplés. Hajdanában még az 19. század végéig, de helyenként még az I. világháborúig kézzel csépeltek ki a gabonaszemeket. A csép igen egyszerű szerszám volt. Két fából, a nyélből és az ahhoz mértén fele hosszúságú hadaróból állt, amelyeket olyan módon kötöttek össze a szíjkarikával, hogy a hadaró cséplés közben foroghatott a nyél végén. A simára döngölt földön egymásnak döntötték a kévét, aztán ketten hárman mellé álltak és elkezdtek „agyalni”. Csak úgy pattogott a hadaró, és potyogott a szem a földre az ütemes munka nyomán. Az Alföldön a sokkal termelékenyebb nyomtatás járta: a szérút beterítették a learatott búzával, ezt nevezték ágyásnak, aztán lovakkal ráhajtottak és tapostatták, tipratták a kalászt. A cséplés és a nyomtatás is hosszú hetekig tartott. Abból a magból még nem lehetett jó ízű kenyeret sütni, mert szemetes volt Tisztítani kellett. Erre szolgált a szórás. Széljárta helyen falapáttal.

Szórták széllel szemben a magot. A szállongó töreket söprűvel óvatosan leseperték a búzáról, majd rostákon szitálták át a gabonát.

Mindezt a bonyolult hosszadalmas munkát később elvégezte a cséplőgép. Évszázadokba tellett, amíg felismerték, hogy a lapos tányér alakú kövön egy másik kővel kására dörzsölhetik a magokat. Ezzel a módszerrel azonban sok szem elgurult. A gabona kézi malmokkal való őrlését, csak a XIV. Században szorította ki igazán a malom. De ha kevés liszt kellett továbbra is használták, de ez már az újabb kori elektromos motor meghajtással. Az elektromos meghajtás előtt a gabonaszemek fáradtságos munkáját a víz, szél, az állatok majd a XIX. Században a gőz energiája, majd a képen látható széles szíjat meghajtó traktornak a tárcsája váltotta fel.

A fentiekhez még meg kívánom jegyezni, hogy itt helyben (Pilisszentlászlón) régebben, minden módosabb gazda, akinek háza nagyobb területen állt házához hordta a cséplésre váró gabonáját.

A kevés termőfölddel rendelkező szegényebb családok, kicsépelettni gabonájukat, módosabb rokonaikhoz, vagy ismerősökhöz fuvaroztatták. Ezt a szívességet napszámokkal „illett-kellett” honorálni. A cséplő brigád vezetője, „bandagazda” korrektsége miatt igen nagy tiszteletnek örvendhetett a gazdák és a cséplő brigád részéről. A megfelelő százalékos cséplési hutalékot, naponta behordtuk a tanácsháza udvarán lévő tűzoltó szertárba. Jómagam, a szomszédban lakó Franyó Jánossal hordtuk a pelyvát a gazda által kért helyre. Ezért mi is részt vehettünk a cséplés befejezésén tartott osztozáson, és az azt követő ünneplésen. Ilyenkor a közös gabonánkból eladtunk egy hordó 50 l. sörre valót, és szinte éjfélig tartott a helyi ÁFÉSZ kocsmába a jól megérdemelt vigadalom. „Voltak idők voltak”! Amikor még nagyobb súlya volt az adott szónak!

Népszokások, hagyományok augusztus havában

A régi római kalendáriumban a sextilis nevet viselte, mert az esztendőnek ez a hónapja a hatodik (sextus) hónapja volt. Ez a neve maradt meg még a Julius Caesar-féle naptárreform után is. Majd Oktáviánus Augustus császárnak Krisztus előtt 7-ben az időközben újra meg növekedett számú szökőnapok miatt újabb naptárrendezést kellett végrehajtania, s e hónap nevét is megváltoztatta, a saját felvett nevével jelölte meg ezt a hónapot, mivel életének legtöbb szerencsés

eseménye ebben a hónapban játszódott le. Az Augustus az „aego” igére emlékeztet, amelynek jelentése: az ország gyarapítója. E hónapot a kánikula havának tartják, de nevezik még nyárutónak, új kenyér havának is. A fentieket áldott emlékeztető Keller Antal történelmi óráin sikerült agyamba vésni. Tóni bácsi sokáig volt Pilisszentlászló általános iskolájának igazgatója, a múlt század hatvanas éveitől, tán egy évtizedig.

F R

Jeles napok augusztusban

Augusztus 10. – Lőrinc napja:

A közhiedelem szerint a dinnye e naptól kezdve már nem olyan finom, úgy mondták, lőrincses, lucskos lesz.

Augusztus 15. – Nagyboldogasszony napja:

Mária mennybemenetelét ünnepeljük. Moldován e napon gyógynövényeket szentelnek, majd ezzel füstölik meg a betegeket. E naptól kezdve tiltották az asszonyok számára a fürdést a folyóvízben. Muravidéken ez a nap is dologtiltó nap. Drávaszögben e napon keresztet vágtak a fába, hogy egészségesek legyenek, és sokat teremjenek.

Augusztus 20. – Szent István napja:

1774 óta államalapító királyunk ünnepe. Először 1818 – ban tartottak körmenetet Szent István jobbjának a tiszteletére. E nap az új kenyér ünnepe is.

Augusztus 24. – Bertalan napja:

Bertalan apostol ünnepe, aki a szűcsök és csizmadiák védőszentje volt. Ezt a napot az ősz kezdőnapjának tekinti a néphagyomány. Az e napi időjárásból jóslták meg, hogy milyen lesz a várható időjárás. Az e

napon köpült vajnak gyógyító erőt tulajdonítottak, s úgy vélték, ha egy kanállal a búzába tesznek, nem esik bele a féreg. Az hogy ez a hónap – különös módon – a július után szintén 31 napos, annak köszönhető, hogy Augustus császár ugyanannyi napot akart, mint amennyi a Caezárról elnevezett júliusban van.

Augustus császár ezt a hónapot odahelyezte, amikor Kleopátra meghalt. Mielőtt Augustus átnevezte ezt a hónapot augusztusra, latinul („hatos”) volt a neve, utalva arra hogy eredetileg ez volt a hatodik hónap a római naptárban, amely kezdetben még márciusban kezdődött.

Népi megfigyelések:

- ha forró az augusztus első héten, sokáig lesz hó a télen.
- ha sok az eső augusztusban, nem lesz jó bor a hordóban.
- amilyen az idő Bertalan napján (augusztus 24-én), olyan lesz az ősz.

Ezek nem kitalációk, hanem hosszú évtizedek, de inkább évszázadok tapasztalatai alapján szájról-szájra terjedtek!

F R

Miért kell degradálni a példaértékűt?

Igen Tisztelt KÜRTÖS Olvasók!

Elnézést kell kérnem, a kissé határozottnak tűnő címért, de elődeink végső nyughelyéről a temetőnk gondozásával kapcsolatban most éppen a fűnyírást érik kritikák. Felelőtlen kijelentések ezek, hiszen amint a képen is látható, ismét igazán szép munkát végzett Krkos Attila falugazdánk a segítőivel. Ennek ellenére néhányan, sajnos lehet hogy éppen azok, akik tiltakoztak a sírok közti intézményes, tehát általános fűnyírás ellen, mert hogy „összekoszolja” a sírhelyeket teszik szóvá: - „miért hagynak ki levágatlanul területeket”. Tibor atyánk néhány héttel ezelőtti prédikációjában igen bölcs döntést hirdetett: „Aki nem akarja, hogy összekoszolják elődjei – hozzátartozói sírhelyét az vágja le saját maga a körülötte lévő fűvet.”

Aki úgy gondolja, hogy egyszerűbb neki letakarítani-lemosni a fűnyírástól összekoszolt sírt, mint felhozni hazulról a benzines fűnyírót, az várja meg, amíg az eddigi szokásos módon levágják szerettei sírja körül a fűvet. A másik nem kevésbé kardinális kérdés az, hogy bármilyen apróságért, egyszerű dolgokért, tesznek negatív megjegyzést nagyon sokszor az igazán szívvel lélekkel a temetőnk gondnoki tisztét betöltő Gáborra.

Ezzel kapcsolatban, lekel szögeznünk egy tényt! A temető gondnoknak elsősorban az adminisztráció a feladata, és nem a sírok közötti takarítás!

Hosszú évszázadok alatt, elődeink közül nagyon sokan voltak, akik sokat tettek katolikus hitünkért, a legkülönbözőbb módon. Isten segedelmével büszkén vallhatjuk hogy az egyre fogyatkozó őslakosságunk ellenére, a közben szülőfalunkat lakhelyül választó keresztény testvéreinkkel, valamint a közeli Szentendréről (Izbégről) idejáró hit - hűekkel „megfogyva bár, de törve nem!” karöltve ápoljuk Isten segedelmével Tibor atya által keresztény hitünket.

FR

A leggyengébb láncszem

Marx szerint Angliában kellett volna kezdődnie a forradalomnak mert ott volt a legfejlettebb a kapitalizmus. TÉVEDÉS! Pont a legfejletlenebb országban Orosz földön robbant ki. 21 éve azért lettünk felvéve az EU – ba, mert ide akkorra már át tudtuk passzolni Nyugatra a migránsokat.

Az analfabéták viszont máig ragaszkodnak a

„civilizált világhoz”. A feminizált nyugathoz. Marx szerint mennyiségi változás minőségít okoz. Így foglalták el a muszlimok 500 éve, és a Nyugati világot most. Csak addig erősíti a szabályt a kivétel, amíg kevesebb a „szabályosnál”. Már Párizs is snassz nekik, már Londonba nyomulnak. Aztán Washingtonba? Madridtól Stockholmig bárhol elkezdődhet a polgárháború, de Londontól Berlinig is. Ami az urbanizáció végét jelentheti majd. Nagyvárosokban életfogytig lehet segélyekből élni. Vidéken nem. Amíg a keresztények nyelveket tanultak, addig a muszlinok lépegettek tovább előre. Mára már csak egyetlen kérdés maradt: Melyik országban kezdődik a polgárháború?

Losonci Miklós

Halászat vadászat

Losonci Miklós agrármérnök, jelenleg nyugalmazott tanárt sokan kedveljük rövidke csattanós, frappáns, tanulságos írásaiért. Most éppen egy idáig nem ismert hobbijáról a halászatáról ír igazán nagyon tömören.

Egyéni rekordom súlyra csak tizede a Dunai halrekordnak. Az enyém amur. 105 cm-es, de a magyar rekord egy harcsa 2,5 m-es és 130 kg-os.

Ráadásul pikkely és szálka mentes minden harcsa. A tizenkilós halat is alig lehet megenni, annyi húsa van. Ezért sosem horgásztam harcsára.

Kleine fische – gute fische. (közvetlen jelentése magyarul: kis hal jó hal. Nagy hal – viszont nagy probléma!

Losonci Miklós

Vihar után?

A mai napon is a faluban sétáltam, s a Honvéd utcában is jártam. Érdekesnek találtam, hogy ebben az utcában a levágott fa nem lett eltávolítva. Esetenként a csapadékvíz elvezető csatornát is eltorlaszolja. Nem tudom, hogy ez kinek a felelőssége, de amikor a Szentendrei úton a magánháznál a sövényvágását

követően a falu tulajdonát képező eszközzel szállítják el a levágott növényt a határba, úgy gondolom, hogy ezen a területen is meg lehetne oldani. Van a településnek fa aprítója, azzal meg lehet szüntetni ezt az állapotot.

Sweickhardt Gotthilf

Megoldottuk a rejtélyt, miért nem fürdenek a helyiek a Balatonban

„Nincs finomabb víz a világon! Ha abba belemegy az ember, úgy érzi, mintha hajadon lányok simogatnák. Olyan a Balaton vize, mint a finom bársony” - magasztalta a magyar tengert Eötvös Károly, a kiegyezés utáni évtizedek kiemelkedő ügyvédje, politikusa és esszéírója, aki szerelmi vallomást intézett a

Balatonhoz az Utazás a Balaton körül című elbeszélésfüzérében. Mire visszakérdeztek neki: „Fürödtél te már a Balatonban?” – „Fürdött a manó! Nem vagyok én bivaly, hogy pocsétába bújjak!” – válaszolt leforrázóan a Balaton romantikus krónikása.

Lejegyezte: Losonci Miklós

Elődeink humora

LESZ VACSORA?

Gábor szakítva a falusi élettel Szentendrre nősült, ahol a közeli papírgyárban talált munkát. Egyik este mikor hazajött elkeseredve nézett körül a konyhában, és kiabálni kezdett az asszonnyal.

- Most már elegendem van ebből! Hazatérek éhesen az egésznap munkából és a vacsora sehol. Megyek a Béke étterembe!

- Ne idegeskedj Gabikám, várj öt percet.

- Lesz vacsora?

- Nem, de felöltözök és megyek veled.

ISMERKEDÉS

Lackóval vidéken dolgoztunk, csak hétvégén jártunk haza. A hosszú esték unalmában, Lackó hamer összebarátkozott egy odaválósi leányzóval. A helyi vendéglő kerthelyiségében töltöttük a kellemes nyári estét. A lány odabújva barátomhoz, megkérdezte:

- Kedves Lackó megteszel értem mindent amit szeretnék?

- Nem, nem drágám, annyit én nem bírok keresni.

A KÖHÖGŐ EMBEREK

Kemény hideg telek idején történt, a térdig érő hóban temetett a plébános úr. A temetésen résztvevők a hidegtől és a süvöltő szélről köhögésükkel zavarták a szertartást. A plébános úr félbeszakítva búcsúztató beszédjét, hangosan megszólalt:

- Emberek, aki köhög, nem temetem el!

SZÁZAS

Jankó a szomszéd faluban lévő búcsú napján találkozik volt inas társával.

- De jó, hogy összefutottunk cimbora – köszöntötte őt rég nem látott barátja.

- Otthon felejtettem a pénztárcámat. Nem adnál kölcsön egy százast, hogy a kutya ne hugyozzanak le.

- Ne haragudj – felelte Jankó, - de csak egy százas van nálam, és én is szomjas vagyok.

SZPONZOR

Andris késő éjjel botorkál a sötét éjszakában.

- Hol voltál? – kérdezi a neje.

- Tudod szponzort keresgéltem.

- Miféle szponzort?

- Hát, aki hazáig támogat.

KORHOLÁS

János bácsit kocsmából hazafelé menet megállította a kápolna előtt álldogáló Szapori plébános úr.

- Magát minden este részegen látom hazamenni – korholta őt a plébános úr.

- Nem bántja a lelkiismerete?

- Az nem csak a feleségem...

VIGASZTALÁS

- Ha ez a harmadik házasságom sem sikerül, én öngyilkos leszek! – mondja elkeseredetten Lackónak barátja.

- Hülye vagy, ha én is mindig így tettem volna, velem lenne tele a templom melletti temetőnk.

Népek a Pilisben

Pilis- hegység egy nagy háromszög alakú területen fekszik, melynek két befogóját a Duna folyása alkotja Esztergomtól Budapest északi határáig, átfogóját pedig a Vörösvári völgy, Óbudától Esztergomig.

Ezen a területen az 1900. évi népszámlálás szerint esztergomi járásban 81 pomázi járásban 106 lakos négyzet kilométerenként. Az országos átlaghoz a terület népsűrűsége elég nagy volt. Ugyanakkor viszont, ha kiemeljük ebből Pilisszentlászló belterületét, a művelés alá vont termőföldeket, kaszálókat és a községhez tartozó erdőket, az kerekén 16 m2 km. Erre az igen jelentős területre alig 1 000 lakos jutott. Tehát 62 lakásra jutott egy négyzetkilométernyi terület. Ettől viszont Pilisszentlászló nem tartozott a gazdag falu kategóriába.

Hozzászólás a „Hová tűntek a dákok” című cikkhez

Ahová nálunk a kelták, frankok, szarmaták, jazigok, avarok, szlávok, stb. Minden nép folyamatosan vándorol és keveredik. Így biztosítva a szerelmi vonzalom által a genetikai életképességét. A dákok is szétvándoroltak beolvadtak minden új népbe.

Az ősmagyarok is folyamatosan vándoroltak és keveredtek mindenkivel. A honfoglalás után is. Ma a világ minden hadserege kizárólag lövészekből áll. Ezért lettek a kunok is beengedve, mert, lovas íjászokat így nem kellett kiképezniük.

Csak hogy a tatárok észak – keleti érkezésekor dél – kelet felé elmenekültek. Így maradtunk Muhinál teljesen lövészek nélkül. Íjjak hiányoztak tízezerrel és nyilak százezerrel. Gyártási idő híján is.

A tatárok is, két év alatt, akárcsak a törökök 150 év alatt a lakosság felét kiirtották. Az ország földesurai magyarok maradtak, de Erdélyt újranépesítették románokkal jobbágnak. Akik a pravoszláv vallásuk miatt Trianonig nem is keveredtek a magyarokkal. Ellentétben a katolikus szlovákokkal és németekkel.

Érdekesség, hogy a Bihar-hegységi mókák szőke, kékszemű románok. Szláv, esetleg gót ősszel. Vastag csontúak. Ezért szól így az erdélyi szitkozódás: „Azt a mokány (móc) anyádat.” Minden nyelv szókészletének a belső arányai nagyjából megegyeznek a genetikai összetételével. Mi is hiába tanultunk gyerekkorunkban tíz évig oroszul, sosem használtuk azt egymás között.

Losonci Miklós

Mohácsi vész

Jövőre augusztus 29-én lesz történelmünk legkatasztrofálisabb eseményének fél évezredes évfordulójának napja.

1526. augusztus 29-én szenvedett valóban katasztrofális vereséget Tomori Pál és Szapolyai György vezette magyar had I. Szulejmán seregeitől. Mivel a csata után II. Lajos király is életét vesztette, a kudarc következtében összeomlott a magyar állam. Az ország népének pedig egyszerre kellett elviselnie a két király versengésének és az oszmán, hódításnak a nehézségeit.

II. Lajos király udvara a Mohács előtti hónapokban számos figyelmeztetést kapott a készülő török hadjáratról: a Budára menekülő szerb Bakics

Pál már 1225 végén hírt adott a Porta tervéről. A tavasz során megkezdődött a toborzás, az 1526-os rákosi országgyűlésen tárgyaló rendek ismét találtak maguknak „fontosabb” kérdéseket a határok védelmének. A király augusztus 24-én Mohács mellett táborozott le, hogy ott várja be a közelgő ellenséget. Lajos végül egy 25 000 fős sereget tudott felállítani, melynek zöme magyar nemesekből és zsoldosokból, valamint Burgio pápai követ segédcsapataiból állt. A királyi haderő emellett 85 ágyúval is rendelkezett. Lajos helyzete nem volt reménytelen, mert Csehországból és Szlavóniából is jelentős seregtestek indultak, igaz, Szapolyai János segítségére, aki 40 000 fős seregével Szegednél táborozott nem számíthatott. Szapolyait később, mint a Mohácsi vész okozóját vádolták, mint árulót, aki cserbenhagyta királyát.

Ugyanakkor mások szerint a királytól érkező ellentmondásos parancsok és az erdélyi toborzás lassúsága lehetetlenné tette beavatkozását. Ennél nagyobb baj volt az, hogy a magyar sereg hagyta Szulejmán erőit átkelni a Dráván, hiszen a folyó

jelentős helyzeti előnyt biztosított volna Lajos király számára. Tomori Pál és Szapolyai György a két megbízott hadvezér számos olyan hibát vétet, ami tovább rontott az amúgy sem rózsás esélyeken.

Frangepán Kristóf horvát bán és a cseh erők bevárása helyett a keresztény sereg már augusztus 29-én elvállalta az ütközetet. A magyar fővezérek

már a reggeli órákban hadrendbe állították seregeiket, de az oszmánok csak kora délután érkeztek meg a harcmezőre. Bár a csatáról számos leírás maradt – Brodarics István szemtanúja volt az ütközetnek – az események nagy része nehezen rekonstruálható a terep

miatt az ellenség csak egymás után tudta felvonultatni az egyes hadtesteket.

Tomori abban bízott, hogy képes lesz a török seregrészeket külön-külön legyőzni, így aztán a délután során – rábeszélte II. Lajost a támadásra. A helyzet igen kedvező volt, mert a törököket kifárasztotta a mocsaras terep, és táborverésre készültek, így aztán meglepte őket a váratlan lovasroham. A ruméliai gyalogság meg is futamodott a magyarok elől, ám eddig tisztázatlan okokból – vélhetően a janicsárok fegyelmezett sortüze miatt a támadás nemsokára kifulladt. A keresztény lovasság felbomlott és nagy része elmenekült, miközben a Perényi vezette balszárny összezapott az anatóliakkal. A mohácsi síkon kibontakozó török túlerő aztán rövid idő alatt visszaszorította a magyarokat. Borzalmas mészárlás kezdődött.

A veszített csatát II. Lajos király halála tetőzte, mivel a katonai vereség mellett az állam is összeomlott.

Kielemezte: F R

Impresszum:

A szerkesztőség címe: 2009 Pilisszentlászló, Petőfi S. u. 55.

Felelős szerkesztő - kiadó: Franyó Rudolf

E-mail: franyorudolf@citromail.hu | Tel.: 06 20 947-9243, 06 26 338-093

Megjelenik havonta • Iktatószám: CE/15092-2/2015